

Ìwé Dániélì - Ọgọ̀rùn-ún kan ó lé m̀erìndínlọ̀gọ̀rìn

Igbélárugẹ Àsọtélẹ̀: Ìṣípáyá Ogun Panium àti Àmúṣẹ̀sìwájú sí Òfin Ojọ̀ Àìkú

Jeff Pippenger

2024-04-20

Àpilẹ̀kọ tó kojá parí pèlú ọ̀rọ̀ kan tí ó ní ipínrọ̀ tí ó sọ pé, “Ìrẹ̀kojá tí fẹ̀rẹ̀ dé ààlà rẹ̀. Ìdàrúdàpọ̀ kún ayé, ibèrù nílá kan sì fẹ̀rẹ̀ dé bá èniyàn. Ọ̀pin tí sún mọ̀ t̀sì gidigidi. Àwa tí a mọ̀ ọ̀títọ̀ gbòdò máa pèsè ara wa fún ohun tí yòò sí bọ̀ sóri ayé láipẹ̀ gégé bí iyàlẹ̀nu nílá tí yòò borí ohun gbogbo.” “Ìrẹ̀kojá” dé ààlà rẹ̀ nígbà tí àgọ̀ àkókò oore-ọ̀fẹ̀ idánwò bá kún, ààlà nàà sì dé fún Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà ní òfin Ojọ̀ Àìkú.

“Sùgbọ̀n Kristi kéde pé kò sí iyọ̀ kan tàbí ilà kékeré kan nínú òfin tí yòò ṣubú, títi ọ̀run àti ayé yòò fi kojá lọ. Iṣẹ̀ gan-an tí ó wá ẹ̀ ni láti gbé òfin ga, àti láti fi hàn fún àwọn ayé tí a dá àti fún ọ̀run pé Ọ̀lọ̀run jẹ̀ olódodo, àti pé kò sí idi tí a fi nílò láti yí òfin rẹ̀ padà. Sùgbọ̀n nísinsin yíi ni ọ̀kúnrin apá ọ̀tún Satani wà ní ìmúrasilẹ̀ láti tẹ̀sìwájú nínú iṣẹ̀ tí Satani bèrẹ̀ ní ọ̀run, èyí tí í ẹ̀ gbígbiyànjú láti tún òfin Ọ̀lọ̀run ẹ̀. Ayé Kristeni sì ti fowó sí isapá rẹ̀ nípa gbígba omo yíi ti ijo pápá,—ètò Ojọ̀ Àìkú. Wọn ti bọ̀ ọ̀, wọn yòò sì máa bá a lọ ní bíbọ̀ ọ̀, títi tí Pùròtẹ̀sítànti yòò fi na ọ̀wọ̀ ibákégbẹ̀ sí agbára Romu. Nígbà nàà ni yòò di òfin lòdì sí Sábáati iṣẹ̀dá Ọ̀lọ̀run, nígbà nàà pèlú ni Ọ̀lọ̀run ‘yòò ẹ̀ iṣẹ̀ àjẹ̀jì kan ní ilẹ̀ ayé.’ Ó ti pé tó tí ó ti fara da iwà agidí èyà èniyàn; ó ti gbìyànjú láti fa wọn sún mọ̀ ara rẹ̀. Sùgbọ̀n àkókò nàà yòò dé nígbà tí wọn yòò ti kún iwọn èṣẹ̀ wọn; nígbà nàà ni Ọ̀lọ̀run yòò ṣiṣẹ̀. Àkókò yíi ti fẹ̀rẹ̀ dé. Ọ̀lọ̀run n pa àkọ̀sílẹ̀ mọ̀ pèlú àwọn orílẹ̀-èdè: àwọn nọmbà nàà n pò sí i lòdì sí wọn nínú àwọn iwé ọ̀run; àti nígbà tí yòò bá ti di òfin pé irúfin ojọ̀ kìn-in-ní ọ̀sẹ̀ yòò dojú kọ̀ ijìyà, nígbà nàà ni ife wọn yòò kún.” Review and Herald, March 9, 1886.

Ní òfin Ojọ̀-ìsinmi, Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà yòò ti kún ago rẹ̀ dé èkúnrẹ̀rẹ̀, ipẹ̀yìndà orílẹ̀-èdè yòò sì tẹ̀lé e pèlú iparun orílẹ̀-èdè. Àpá tí a n gbé yẹ̀ wò yíi wí pé, “ìrẹ̀kojá tí fẹ̀rẹ̀ dé ààlà rẹ̀,” àti pé, “ibèrù nílá kan yòò sì wá sóri èdá èniyàn láipẹ̀.” Ní òfin Ojọ̀-ìsinmi, èyí tí í ẹ̀ “wákàtí iṣẹ̀lẹ̀ ilẹ̀-rírì nílá” nínú orí kẹ̀wàálá Ìfihàn, “idá mẹ̀wàá ilú nàà ṣubú,” àti pé, “wò ó, iyonu kẹ̀ta n bọ̀ kíákíá,” “ángẹ̀lì keje sì fún ipè.” Iyonu kẹ̀ta ni ipè keje, ó sì dé ní òfin Ojọ̀-ìsinmi, ní mímú “ibèrù nílá” wá. Ní àkókò nàà, “ìkẹ̀yìn tí sún mọ̀ gan-an,” ó sì dé gégé bí “iyàlẹ̀nu àgbàyanu.” Ní òfin Ojọ̀-ìsinmi, ago àkókò idánwò nàà sì tún kún fún pápási, nítorí nígbà nàà ni ohun kejì nínú Ìfihàn mejidínlógún kéde pé, “È jáde kúrò nínú rẹ̀, èyin èniyàn mi, kí ẹ̀ má bàa ní ipa nínú èṣẹ̀ rẹ̀, kí ẹ̀ má sì gba nínú àwọn àjàkálẹ̀-àrùn rẹ̀. Nítorí èṣẹ̀ rẹ̀ tí dé ọ̀run, Ọ̀lọ̀run sì rántí àwọn iwà-bubú rẹ̀. È san án padà gégé bí ọ̀un nàà ti san fún yín, ẹ̀ sì pọ̀n án ní ilọ̀po méjì gégé bí iṣẹ̀ rẹ̀: nínú ago tí ó ti fi kún un, ẹ̀ fi ilọ̀po méjì kún un fún un.”

Ìtàn nàà bèrẹ̀ sí í ṣípáyá nígbà òfin Ojọ̀ Àìkú, ó sì n tọ̀ka sí àkókò àpẹ̀rẹ̀ kan nígbà tí ijoba pòòpù “yòò jáde pèlú ibínú nílá láti pa run, àti láti mú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ kúrò pátápátá,” nítorí pé “ní ojọ̀ ikẹ̀yìn ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ yòò di ajẹ̀ríkú.” Ohun tí n ru ijoba pòòpù bínú ni “ìròyìn láti ilà oòrùn àti láti àríwá” tí “yòò dà á láàmú,” sùgbọ̀n “yòò dé ọ̀pin rẹ̀, kò sì ní sí ẹ̀ni tí yòò ràn án lówó.” Láti òfin Ojọ̀ Àìkú títi

dé òpin ijòba pòòpù, ìpele àkókò idájó ìmúṣe Ọlórún bèrè. Èyí ni ìpele kejì yòò tẹ̀ lé, èyí tí í ṣe àjàkálẹ̀ àjàlù méje ikeyin, àti ní ikeyin iparun àinípekun àwọn èniyàn búburú ní iparí egbèrún ọdún nàà. A fi itàn idájó ìmúṣe Ọlórún sínú àyíká ogun.

“A dúró lórí ilà àalà àwọn iṣẹ̀lẹ̀ nílá àti mímó-ṣòkan. Àwọn àsoṭẹ̀lẹ̀ n ṣe. Itàn àjẹ̀jì tí ó kún fún iṣẹ̀lẹ̀ n jẹ̀ àkòsilẹ̀ sínú àwọn iwé ọ̀run. Gbogbo ohun nínú ayé wa wà nínú irúkèrúdò. Ogun wà, àti iròyìn ogun. Àwọn orílẹ̀-èdè bínú, àkókò sì ti dé fún àwọn òkú, kí a lè dá wọn léjọ́. Àwọn iṣẹ̀lẹ̀ n yí padà láti mú ojó Ọlórún wá, ojó tí n súnmo gidigidi ní kíákíá. Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé àkókò díẹ̀ péré ni ó dàbí eni pé ó ṣeṣe kù. Ṣùgbón nígbà tí orílẹ̀-èdè ti n dide sí orílẹ̀-èdè, àti ijòba sí ijòba, kò tii sí ijà gbogbogbò báyií. Títí di isinsinyí ni a ti di àwọn ẹ̀fúùfù m̀erin mú, títí àwọn omo-eyin Ọlórún yòò fi ní èdidi sí iwájú orí wọn. Nígbà nàà ni agbára ilẹ̀ ayé yòò kó àwọn omo-ogun wọn jo fún ijà nílá ikeyin.” Christian Service, 50, 51.

Ọlórún fi èdidi sára egbèrún ogórùn-ún m̀erinlélógójì, léyìn nàà ó sì pe agbo elẹ̀keji tirẹ̀ jáde kúrò ní Bábílónì; agbo elẹ̀keji nàà pèlú gba èdidi Ọlórún, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé a ṣàpẹ̀rẹ̀ wọn gégé bí “ogunlógò nílá” ní iyàtò sí egbèrún ogórùn-ún m̀erinlélógójì nàà. Kókò pàtàkì tí a gbòdò rí nínú ọ̀rò itenumo tó sáájú ni pé “a di àwọn ẹ̀fúùfù m̀erin mú títí àwọn omo-eyin Ọlórún yòò fi gba èdidi ní iwájú orí wọn.” Ní àkókò òfin Ojọ̀ Àikú, egbèrún ogórùn-ún m̀erinlélógójì nàà ti gba èdidi, “kíyèsí i, ègbé keta sì n bó kíákíá,” ṣùgbón kì í ṣe títí eni ikeyin nínú agbo elẹ̀keji Ọlórún yòò fi gba èdidi ní a ó fi tú àwọn ẹ̀fúùfù m̀erin nàà sílẹ̀ ní kíkún.

“Àwọn orílẹ̀-èdè n bínú nísinsinyí, ṣùgbón nígbà tí Àlùfáà Àgbà wa bá ti parí iṣe rẹ̀ nínú Ibi Mímó, yòò dide, yòò wo aṣo ẹ̀san, léyìn nàà ni a ó sì tú àwọn àjàkálẹ̀ àrùn méje ikeyin nàà jáde. Mo rí i pé àwọn angeli m̀erin nàà yòò di àwọn ẹ̀fúùfù m̀erin mú títí iṣe Jesu yòò fi parí nínú Ibi Mímó, léyìn nàà ni àwọn àjàkálẹ̀ àrùn méje ikeyin nàà yòò dé.” Review and Herald, August 1, 1849.

“Àwọn iṣẹ̀lẹ̀ nílá àti olóòótó” tí àwa “n dúró lórí enu-òná wọn,” ni a ṣàfihàn gégé bí “ogun, àti iròyìn ogun.” A ṣàfihàn rẹ̀ pé ó n ṣe nígbà tí “gbogbo ohun tí ó wà nínú ayé wa bá wà ní irúkèrúdò,” nígbà tí àwọn orílẹ̀-èdè “tí n dide sí orílẹ̀-èdè.” Panium dúró fún “itàn àjẹ̀jì àti ọ̀lọ̀pọ̀-ìṣẹ̀lẹ̀,” nínú eṣe kẹ̀èdógún ti Danieli orí kòkànlá, tí ó yorí sí, tí ó sì mú eṣe kẹ̀rindínlógún wólé, èyí tí í ṣe òfin Àikú, níbi “ifarahàn-ogun gbogbogbò,” tí gbogbo “agbára ayé” kó àwọn omo-ogun wọn jo fún ijà nílá ikeyin. “Ijà nílá ikeyin” nàà ni Ogun Àgbáyé Keta, a sì ṣàfihàn rẹ̀ nípasẹ̀ Ogun Actium ní ọdún 31 BC.

Eṣe kìn-in-ní àti kejì, àti eṣe m̀ewáá títí dé m̀eèdógún, n ṣàfihàn itàn àṣírí eṣe ogójì nínú Dánieli m̀okànlá. Eṣe ogójì n tókà sí itàn Orílẹ̀-èdè Amèríkà àti Àdífénítì láti ọdún 1798 títí dé 1989. Léyìn nàà, ó dáké títí di òpin Orílẹ̀-èdè Amèríkà gégé bí ijòba kẹ̀fà nínú àsoṭẹ̀lẹ̀ Bíbélì àti itutó jáde ijo Seventh-day Adventist ti Laodicea nínú eṣe kòkànlélógójì, èyí tí í ṣe òfin Ojọ̀ Àikú, tí ó sì tún jẹ̀ eṣe kẹ̀rindínlógún. Eṣe kìn-in-ní àti kejì n fi àkókò òpin hàn ní 1989, àti àwọn ààrẹ̀ Orílẹ̀-èdè Amèríkà láti àkókò nàà lo, títí dé ààrẹ̀ ọ̀lọ̀rọ̀ kẹ̀fà tí ó rú àwọn gílóbálistì ti Sátàni sókè. Eṣe kejì mú itàn nàà dé idibò yíyan Donald Trump ní 2016, léyìn nàà eṣe keta sì gbé itàn àwọn oba m̀ewáá sókè, tí Alẹ̀kísàndà Nílá dúró fún, eni tí í ṣe ijòba keje nínú àsoṭẹ̀lẹ̀ Bíbélì, àwọn eni tí wọn fi ijòba wọn fún pàápàá ní ipónjú òfin Ojọ̀ Àikú tí n bó láipẹ̀.

Èsè kẹwàá parí nípa fifi ọdún 1989 hàn gégé bí àkókò ọpin, àti pé àwọn èsè kọkànlá àti kejilá sàfihàn ogun ní Ukraine, ní fifi hàn pé Putin, àti Russia yóò sẹgun ogun náà, sùgbón wọn kì yóò rí ànfààní kankan gbà láti inú iṣẹgun wọn. Ogun Ukraine bèrè ní ọdún 2014, ọdún kan kí ipolongo àkókó Trump tó bèrè. Àwọn èsè wònyí n̄ dari sí àjìnde (ní ti ọ̀sẹ̀lú) Donald Trump bí ó ti n̄ bèrè ipolongo kẹta rẹ̀ láti di ààrẹ̀ kejo, eni tí ó wá lára àwọn méje. Èsè kẹtálá sàfihàn àwọn ijàkadì ọ̀sẹ̀lú Trump tí ó sáájú iṣẹgun rẹ̀ ní Panium nínú èsè kẹ̀èdógún, àti pé èsè kẹ̀rínlá sòrò nípa itàn tí ó sẹ̀lẹ̀ ní àkókò Ogun Panium títí di iṣẹgun rẹ̀ nínú èsè kẹ̀èdógún, itàn náà nígbà tí ọ̀kúnrin èsè bèrè sí í wọ̀ inú itàn ọ̀sẹ̀lú ní gbangba. Nígbà tí ipò pòòpù bá wọ̀ inú itàn àsọtẹ̀lẹ̀, àgbèrè Tyre bèrè sí í kọ̀rin, a sì fi iran náà múlẹ̀.

Iṣẹgun ní Panium ní ọdún 200 sáájú Kristi, ni àmì ọ̀nà iṣòtẹ̀ àwọn Maccabee “iṣòtẹ̀” ní Modein (tí itumò rẹ̀ jẹ̀ ifẹ̀hónúhàn) tẹ̀ lé ní ọdún 167 sáájú Kristi. Ní ọdún 164 sáájú Kristi àwọn Maccabee tún ya Tẹ̀npìlì náà sọtò, Antiochus Epiphanes sì kú, èyí sì samisi ojú-ipadà nínú ijàkadì àwọn Maccabee lòdì sí ipa ẹ̀sìn ti àwọn ará Gírìkì. Ní àkókò láti ọdún 161 sáájú Kristi sí ọdún 158 sáájú Kristi, iṣẹ̀ iwólé sínú májẹmú kan ni a bèrè, a sì parí rẹ̀. Àwọn àmì ọ̀nà àsọtẹ̀lẹ̀ náà tún hàn nínú Ijọba Hasmonean lááárín itàn láti èsè kẹ̀èdógún sí èsè kọ̀kàndínlógún.

Àdéhùn pẹ̀lú Romu nínú èsè kejilélógún jẹ̀ itọ̀kasi tààrà, sùgbón nínú èsè kẹ̀èdógún, àwọn àmì-ọ̀nà Makkabee méré̀n ti ọdún 167 BC, 164 BC, 161 BC àti 158 BC, ni a máa rí nikan nígbà tí a bá fi itàn “àdéhùn” náà lò sí èsè náà. Nígbà tí Pompey sẹgun Jerúsálẹ̀mù nínú èsè kẹ̀rindínlógún, ó dojú kọ ogun abẹ̀lé kan tí n̄ lọ̀ lówó nínú ilú náà, àwọn ẹ̀gbẹ̀ méjèjì tí wọn n̄ tako ara wọn sì jẹ̀ àwọn ẹ̀ka tí ó tú ká nínú Ìdílẹ̀ Ọ̀ba Hasmonean. Nítorí náà, àwọn Makkabee náà wà pẹ̀lú nínú itàn èsè kẹ̀rindínlógún.

Èsè ogún tọ̀ka sí ibi Kristi, àti èsè mọ̀kànlélógún àti méjilélógún tọ̀ka sí itàn ikú Kristi; nítorí náà, itàn náà ní ilà Ìdílẹ̀ Ọ̀ba Hasmonean tí àwọn Farísí sojú fún. Èsè kẹ̀èdógún títí dé èsè kẹ̀tálélógún n̄ tọ̀ka sí ilẹ̀ ológo gidi náà, àti àwọn ènìyàn apẹ̀yìndà Jùdíà ti Ọ̀lọ̀run tí wọn jẹ̀wọ̀ pé àwọn ni olùdààbò bo àwọn ọ̀títọ̀ Rẹ̀, sùgbón tí wọn kò jẹ̀ asojú Ọ̀lọ̀run mó ju bí Pùrótẹ̀sítàntì apẹ̀yìndà ẹ̀ rí lọ̀.

Arábinrin White jẹ̀ kí a mọ̀ pé “púpọ̀ nínú itàn tí ó ti sẹ̀lẹ̀ gégé bí imúṣẹ̀” “Dáníẹ̀lì kọ̀kànlá” “ni a ó tún ẹ̀.” Ilà àsọtẹ̀lẹ̀ tí Ijọba Hasmonean dúró fún, dúró fún ilà àsọtẹ̀lẹ̀ tí n̄ sàfihàn iwo apẹ̀yìndà ti Protestantism, tí ó bèrè ní ipolongo idìbò ààrẹ̀ kẹta tí ààrẹ̀ kẹfà tó lórò jù lọ̀ mú gbé kalẹ̀. Trump díje fún ipò ààrẹ̀ lẹ̀mẹta; iṣẹ̀ kìn-ín-ní àti iṣẹ̀ ikeyin tí ó díje ni ó sẹgun, sùgbón ní iṣẹ̀ keji, iṣòtẹ̀ tí nọmbà métalá dúró fún, n̄ fi idìbò tí wọn jí ní ọdún 2020 hàn. Lẹ̀yìn náà ni a n̄ pín ayé sí èyà méjì: èyà kan lè rí 2020, èyà keji sì jẹ̀ afọ́jú. Ó n̄ sàmi idánwò nílá tí ó sáájú ipipade àkókò idánwò fún àwọn Adventist nínú idásílẹ̀ àwòrán ẹ̀ranko náà.

“Àwọn imúrasílẹ̀ tí n̄ tẹ̀sìwájú tẹ̀lẹ̀, àwọn iṣísẹ̀ sì ti n̄ lọ̀ lówó, èyí tí yóò yorí sí sísẹ̀ àwòrán kan fún ẹ̀ranko náà. A ó mú kí àwọn iṣẹ̀lẹ̀ kan sẹ̀lẹ̀ nínú itàn ayé, tí yóò mú àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ isọtẹ̀lẹ̀ ẹ̀ fún àwọn ojọ̀ ikeyin wònyí.” Review and Herald, April 23, 1889.

Àwọn “imúrasílẹ̀” tí n̄ tẹ̀ sìwájú, àwọn “iṣípò” tí ó wà báyi “ní ilọ̀sìwájú,” àti àwọn “iṣẹ̀lẹ̀” “tí yóò yorí sí sísẹ̀ àwòrán kan fún ẹ̀ranko náà”, àti “tí yóò mú àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ wólí ẹ̀ nípa àwọn ojọ̀ ikeyin wònyí,” ní nínú wọn àwọn àmì-ọ̀nà Ijọba Ọ̀ba Hasmonean láti èsè kẹ̀èdógún títí dé èsè

ketàlélógún nínú Danieli orí kòkànlá. Ìjòba Oba Hasmonean apèyìndà, tí ó dúró fún Pùròtèsítànti apèyìndà, ni a hun sínú èrì Donald Trump, ààrẹ Republican kẹfà àti kejọ, ẹni tí ó ru sókè, tí ó sì n fi MAGA-ism rẹ jagun sí woke-ism ti ètò ayé tuntun.

Èrì ti Trump gòkè dé ọdún 2020 nínú ẹsẹ kejì ti Danieli mọkànlá, ó sì ní ipolongo rẹ àti isàkóso àkókó rẹ nínú; léyìn nàà, àwọn ẹsẹ ketàlá sí kẹ̀ẹ̀dógún ẹ̀ idánimò ipolongo kẹta àti ikeyìn rẹ, isẹgun rẹ, àti isàkóso ikeyìn rẹ. Láàárín àwọn isàkóso méjèjì nàà, Ifihan orí mọkànlá ẹ̀ idánimò pé a pa iwo Republikani nàà, a sì jẹ kó dubulẹ̀ ní òkú ní ojú pópó fún ojọ méta àtààbò. Ilà itàn isẹ̀lẹ̀ Trump nàà so ibèrẹ̀ àti òpin àwọn isàkóso ààrẹ rẹ̀ pọ̀ mọra nínú Danieli orí mọkànlá. Nítorí nàà, èrì Donald Trump wà nínú àwọn iwé Danieli àti Ifihan pẹ̀lú, ó sì wà nínú àwọn iwé méjèjì nàà ní orí mọkànlá.

Àwọn ilà apá méta nàà, nígbà tí a bá mú wọn jọ, n fi gbogbo itàn Trump hàn gégé bí ààrẹ kẹfà àti kejọ, a sì ti kọ wọn lé orí àmì-idánimò “Òtító.” Wọn ti inú àwọn iwé Dániẹ̀lì àti Ifihàn wá, wọn sì ní mú ilà itàn kan jáde tí ó bá “apá iwé Dániẹ̀lì tí ó ní í ẹ̀ pẹ̀lú àwọn ojọ ikeyìn” mu.

Apá yẹn nínú Dániẹ̀lì ni Kinniún ẹ̀yà Júdá tú sílẹ̀, diẹ̀ kí àkókò idánwò tó parí, nítorí nàà ó sì jẹ apá kan nínú ihin ididi àwọn ẹgbèrún lónà ọgórùn-ún méjilélógójì [one hundred and forty-four thousand]. Sùgbón ó nílò iríran ẹ̀mí tó pẹ̀ye láti rí àwọn àmì ọ̀nà àsoṭẹ̀lẹ̀ ti pípa àwọn ẹ̀lẹ̀rì méjì ní ọdún 2020.

Ẹ̀sẹ̀ kẹ̀ẹ̀dogun nínú Danieli mọkànlá, dúró fún Ogun Panium àti ilà Ìjòba Hasmonean, ẹ̀yí tí a mú ẹ̀ nípasẹ̀ ogun gidi kan; báyii ni ó ẹ̀ ń sàpẹ̀rẹ̀ àfihàn àsoṭẹ̀lẹ̀ kan ti ogun ẹ̀mí láàárín ẹ̀sin Pùròtèsítànti apèyìndà àti ẹ̀sin ayé-tuntun ti àwọn agbélégbé ayé. Ogun Panium, tí ó ẹ̀lẹ̀ ní ọdún 200 BC, dúró fún ogun iwo Republikani, àti ijàkadi tí Isọ̀tẹ̀ Maccabean sàpẹ̀rẹ̀ dúró fún ogun iwo Pùròtèsítànti apèyìndà. Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé isọ̀tẹ̀ àwọn Maccabee ẹ̀lẹ̀ ní ọdún 167 BC, ó bá Ogun iwo Republikani ní ọdún 200 BC mu ní ti àsoṭẹ̀lẹ̀; nítorí ní ti àsoṭẹ̀lẹ̀ àwọn iwo nàà n fi itàn ara wọn wé ara wọn.

Ẹ̀sẹ̀ kẹ̀ẹ̀dógún dúró fún itàn àsoṭẹ̀lẹ̀ tí ó wà ní kété sáájú tí ó sì n darí wọlé sí òfin Ojọ̀ Àikú tí yóò tètè dé. Nítorí nàà, ó dúró fún ojú-ìpilẹ̀ gan-an nínú àkókò ididi àwọn ẹgbèrún kan ó lé m̀erìnlélógójì, nígbà tí agbára inú ihinrere ididi nàà fi n tẹ̀ ẹ̀didi nàà mọ̀ lóri àwọn ẹ̀niyàn Olórùn ti ojọ̀ ikeyìn tí tí láé.

Kinniún Ẹ̀yà Júdá ni ó tú òtító yẹn sílẹ̀, òtító nàà sì ni Ifihàn Jésù Kristi. Ẹgbèrún lónà ọgórùn-ún m̀erìnlélógójì ni àwọn tí “ń tẹ̀lẹ̀ Ọ̀dọ̀-Àgùntàn ní ibikíbi tí Ó bá n lọ,” àti nígbà tí Ó tú ẹ̀sẹ̀ kẹ̀ẹ̀dógún sílẹ̀, Kinniún Ẹ̀yà Júdá ti darí àwọn ẹ̀niyàn Rẹ̀ ti ojọ̀ ikeyìn dé Panium. Jésù sàpẹ̀júwe kókó pàtàkì yíi gan-an nínú ilàna ididi nígbà tí Ó mú àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn Rẹ̀ lọ sí Panium, diẹ̀ sáájú agbelebu.

Ogun Panium ni Kristi tọka sí ní pàtó, nígbà tí Ó dúró ní Panium pẹ̀lú àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn Rẹ̀, tí Ó sì kọ̀ wọn níbẹ̀ pé a ó kọ̀ ijọ̀ Rẹ̀ lóri ijẹ̀wọ̀ Peteru, àti pé “àwọn ẹ̀nu-ọ̀nà ọ̀rùn àpáàdì” kì yóò borí i. Jesu dá ogun nàà mọ̀ tí Ogun Panium n sojú. Ogun Panium ni ẹ̀sẹ̀ kẹ̀ẹ̀dógún, ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rindínlógún sì ni Ogun Actium. Kristi dúró ní Panium, diẹ̀ sáájú kí isẹ̀ ikú Rẹ̀ ẹ̀ ní kíkún.

Láti Panium dé òfin Ojò Àìkú ni itàn ijàkadì òṣẹ̀lú àti ẹ̀sìn ti iwo méjèjèjì ẹ̀ranko ilẹ̀ ayé, èyíni ni Púrótésítántìsimù àti Rẹ̀pùblíkánìsimù. A kọ̀lù wòn méjèjèjì láti ọ̀dọ̀ ẹ̀ranko aláìgbóràn-sí-Ọ̀lórùn tí ó jáde láti inú ibù aláìlópìn ní ọ̀dún 2020, àti pé ogun tí iwo méjèjèjì náà jagun sí àwọn ọ̀lórùn òṣẹ̀lú àti ẹ̀sìn ti gílóbáìsìmù ni a Ẹ̀fihàn nínú itàn ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá tí tí dé m̀erindínlógún.

Láti Ogun Ukraine tó bèrẹ̀ ní ọ̀dún 2014, sí ipolongo ààrẹ̀ àkókó ti Donald Trump tí ó bèrẹ̀ ní ọ̀dún 2015, tí tí dé ikú àwọn iwo méjì náà ní ọ̀dún 2020, tí tí dé àjínde ní ọ̀dún 2023, sí ipolongo kẹta ti Trump tí ó bèrẹ̀ ní November 15, 2022, itàn náà n darí lọ sí ẹ̀sẹ̀ mètálá sí m̀eṣẹ̀dógún. Nínú àwọn ẹ̀sẹ̀ wònyí, itàn tí a fihàn nípasẹ̀ Ọ̀rọ̀ àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ Ọ̀lórùn n Ẹ̀jù fún àwọn ọ̀títọ̀ àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ tí n di ẹ̀gbẹ̀rùn ọ̀górùn-ún m̀erínlélógójì.

Àwọn ọ̀títọ̀ wònyẹn ni a Ẹ̀fihàn nínú ìbẹ̀wò Kristi sí Kesarea Filipi nínú Matteu orí kẹ̀rindínlógún àti kẹ̀tadínlógún. Nínú àwọn ẹ̀sẹ̀ wònyẹn, èniyàn ẹ̀sẹ̀ padà wọ̀ inú itàn àṣọ̀tẹ̀lẹ̀, ó n kọ̀ orin àgbèrẹ̀ Tírè, àti nípa bẹ̀ ọ̀ fi iran náà múlẹ̀, bá yí ni ó sì fi àwọn ẹ̀sẹ̀ wònyẹn sí àyíká Ẹ̀kún Ọ̀ru, nítorí níbi tí kò bá sí iran, àwọn èniyàn a Ẹ̀gbé.

Níbi tí iran kò sí, àwọn èniyàn Ẹ̀gbé: Ẹ̀gbọ̀n ẹ̀ni tí ó pa òfin mọ̀, alá yọ̀ ni í Ẹ̀. Ọ̀we 29:18.

Àwọn tí wòn ní ojú, Ẹ̀gbọ̀n tí wòn kò ní rí, àti etí, Ẹ̀gbọ̀n tí wòn kò láti gbọ̀, ni àwọn wúndiá aṣiwèrè ti Laodicea tí kò ní “òróró” náà. “Òróró” náà ni ìbísí ìmọ̀ tí a n mú jáde nígbà tí Ẹ̀fihàn Jèsù Kristi bá tú sílẹ̀ diẹ̀ kí àkókò ìdánwò tó parí, àti gẹ̀gẹ̀ bí Hosea Ẹ̀ sọ, àwọn èniyàn Ọ̀lórùn tí wòn kò tí wòn sì kòsilẹ̀ ìmọ̀ ni a ó run.

A pa àwọn èniyàn mi run nítorí àìní ìmọ̀; nítorí iwo ti kọ̀ ìmọ̀ sílẹ̀, èmi náà yòò kò ọ̀ sílẹ̀, kí iwo má bàa jẹ̀ àlùfáà fún mi; nítorí tí iwo ti gbàgbé òfin Ọ̀lórùn rẹ̀, èmi náà yòò gbàgbé àwọn ọ̀mọ̀ rẹ̀. Hosea 4:6.

Ọ̀rọ̀ Olúwa sì tún tọ̀ mí wá, ó ní, Ọ̀mọ̀ èniyàn, iwo n gbé láàrín ilẹ̀ ọ̀lọ̀tẹ̀ kan, tí wòn ní ojú láti rí, Ẹ̀gbọ̀n wòn kò rí; wòn ní etí láti gbọ̀, Ẹ̀gbọ̀n wòn kò gbọ̀: nítorí pé ilẹ̀ ọ̀lọ̀tẹ̀ ni wòn. Esekeli 12:1, 2.

Ó sì wí pé, Lọ̀, kí o sì sọ̀ fún àwọn èniyàn yìi pé, Ẹ̀ máa gbọ̀ nítoótọ̀, Ẹ̀gbọ̀n ẹ̀ má Ẹ̀ yé e; ẹ̀ sì máa rí nítoótọ̀, Ẹ̀gbọ̀n ẹ̀ má Ẹ̀ fojú inú mọ̀ ọ̀. Mú ọ̀kàn àwọn èniyàn yìi sanra, kí o sì mú etí wòn wúwo, kí o sì pa ojú wòn; kí wòn má bàa fi ojú wòn ríran, kí wòn sì fi etí wòn gbọ̀, kí wòn sì fi ọ̀kàn wòn yé e, kí wòn yípadà, kí a sì mú wòn láradá. Isaiah 6:9, 10.

Àwọn ọ̀mọ̀-èyìn sì tọ̀ ọ̀ wá, wòn sì wí fún un pé, Kí ni ìdí tí iwo fi n bá wòn sọ̀rọ̀ nípa àkàwé? Ó dàhùn, ó sì wí fún wòn pé, Nítorí a ti fi fún yín láti mọ̀ àwọn àṣírí ijoba ọ̀run, Ẹ̀gbọ̀n a kò fi í fún wòn. Nítorí ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá ní, a ó fi fún un, yòò sì ní ní ọ̀pọ̀ yanturu; Ẹ̀gbọ̀n ẹ̀nikẹ̀ni tí kò bá ní, àní ohun tí ó ní ni a ó gbà kúrò lódò rẹ̀. Nítorí náà ni mo Ẹ̀ n bá wòn sọ̀rọ̀ nípa àkàwé: nítorí bí wòn tilẹ̀ n ríran, wòn kí í rí; bí wòn tilẹ̀ n gbọ̀rọ̀, wòn kí í gbọ̀, bẹ̀ ẹ̀ni wòn kí í yé. Nínú wòn ni àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ Esaias sì ti Ẹ̀, èyí tí ó wí pé, Ní gbígbọ̀ èyin yòò gbọ̀, Ẹ̀gbọ̀n ẹ̀ kò ní yé; ní rírí èyin yòò rí, Ẹ̀gbọ̀n ẹ̀ kò ní mọ̀yẹ: nítorí ọ̀kàn àwọn èniyàn yìi ti di lílẹ̀, etí wòn sì le láti gbọ̀, ojú wòn ni wòn sì ti di; kí wòn má bàa fi ojú wòn ríran, kí wòn má bàa fi etí wòn gbọ̀, kí wòn sì má bàa fi ọ̀kàn wòn yé, kí wòn yípadà, kí èmi sì wò wòn sà. Ẹ̀gbọ̀n alágbùkún ni ojú yín, nítorí wòn n rí; àti etí yín, nítorí wòn n gbọ̀. Nítorí lódòótọ̀ ni mo wí fún yín pé, ọ̀pọ̀ àwọn wòlìi àti àwọn olódodo ni wòn ti fẹ̀ láti rí ohun wònyí tí èyin n rí, Ẹ̀gbọ̀n wòn kò rí wòn; àti láti gbọ̀

ohun wònyí tí èyin n gbó, sùgbón wón kò gbó wón. Matteu 13:10–17.

“Gbogbo àwọn iránṣẹ́ tí a fi fúnni láti ọdún 1840 sí 1844 ni a gbọdò mú wá pẹ̀lú agbára nísinsinyí, nítorí ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ènìyàn ni wón ti pàdànu itónisọ̀nà wón. Àwọn iránṣẹ́ náà gbọdò lọ sí gbogbo àwọn ijọ.

“Kristi sọ pé, ‘Alábùkún ni ojú yín, nítorí wón n ríran; àti etí yín, nítorí wón n gbó. Nítorí lóòótọ́ ni mo wí fún yín, pé ọ̀pọ̀ àwọn wòlì àti àwọn olódodo ti fẹ́ láti rí àwọn nńkan wònyí tí èyin n rí, sùgbón wón kò rí wón; àti láti gbó àwọn nńkan wònyí tí èyin n gbó, sùgbón wón kò gbó wón’ [Matthew 13:16, 17]. Alábùkún ni àwọn ojú tí wón rí àwọn nńkan tí a rí ní 1843 àti 1844.

“A fi iránṣẹ́ náà hàn. Kò sì yẹ kí ìdádúró kankan wà nínú mímú iránṣẹ́ náà tún sọ, nítorí àwọn àmì àkókò n ẹ; iṣẹ́ iparí náà gbọdò ẹ. Iṣẹ́ nlá kan ni a óò ẹ ní àkókò kúkúru. Láìpẹ́, a óò fi ipèsè Ọlórún fúnni ní iránṣẹ́ kan tí yóò di igbe nlá. Nígba náà ni Dániẹ̀lì yóò dúró ní ipò tirẹ̀, láti fi ẹrì rẹ hàn.” Manuscript Releases, volume 21, 437.

A ó bá ikẹkọ̀ọ̀ yí lọ nínú àpilẹ̀kọ̀ tó kàn.

Ìfihàn Jesu Kristi, èyí tí Ọlórún fi fún un, láti fi hàn fún àwọn iránṣẹ́ rẹ̀ nípa ohun tí yóò ẹ ní kíákíá; ó sì rán án, ó sì fi í hàn nípa angẹ̀lì rẹ̀ sí iránṣẹ́ rẹ̀ Johanu: ẹni tí ó jẹ̀rìí sí ọ̀rọ̀ Ọlórún, àti sí ẹrì Jesu Kristi, àti sí ohun gbogbo tí ó rí. Alábùkún ni ẹni tí n kà á, àti àwọn tí n gbó ọ̀rọ̀ àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ yí, tí wón sì n pa àwọn ohun tí a kọ̀ sínú rẹ̀ mọ̀: nítorí àkókò náà ti súnmọ̀ tòsì. Ìfihàn 1:1–3.